

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

XENIDES - ARESTIS PROTIV TURSKE

(članak 41. u vezi sa člankom 1. Protokola br. 1.)

Presude od 22. prosinca 2005. i 07. prosinca 2006. godine*

Sud je presudio:

- Sa šest glasova prema jednom, da je došlo do povrede članka 8. Konvencije (pravo na dom);
- Sa šest glasova prema jednom, da je došlo do povrede članka 1. Protokola broj 1 Konvencije (pravo na mirno uživanje vlasništva);
- Jednoglasno, da nije potrebno razmatrati zahtjev podnositeljice u odnosu na članak 14.; i
- Jednoglasno, da Turska treba uvesti pravni lijek, u roku tri mjeseca, koji će osigurati, u odnosu na povrede Konvencije utvrđene presudom, naknadu štete u odnosu na podnositeljicu te koji će biti primjenjiv na sve slične predmete (otprilike njih 1.400) koji se trenutno vode pred Sudom. Čekajući provedbu općih mjera, Sud je odgodio odlučivanje o svim ostalim zahtjevima.

Sud je nadalje jednoglasno presudio da, što se tiče naknade materijalne i nematerijalne štete, pitanje primjene članka 41 (pravična naknada), Sud nije spreman donijeti odluku te je podnositeljici dosudio iznos od 65.000 EUR na ime troškova i izdataka.

ČINJENICE

Podnositeljica, Myra Xenides – Arestis, ciparska je državljanka rođena 1945. godine koja živi u Nikoziji.

Podnositeljica je suvlasnica dijela nekretnine u Ayios Memnonu, u Famagusti (sjeverni Cipar), koju je dobila od majke. Na nekretnini se nalazi trgovina, stan i tri kuće. Jedna od tih kuća je bila njen dom, gdje je živjela s mužem i djecom, a ostatak imanja je ili koristila njena rodbine ili je iznajmljivan. Posjeduje i dio voćnjaka.

Podnositeljica nema pristup niti može živjeti u svojoj kući, upotrebljavati i uživati svoje vlasništvo od kolovoza 1974. godine od početka turskih vojnih operacija u sjevernom Cipru.

Dana 30. lipnja 2003. godine „Parlament Turske Republike Sjeverni Cipar“ (TRNC) donio je „Zakon o naknadi za nekretnine koje se nalaze unutar granica Turske Republike Sjeverni Cipar“ (zakon broj 49/2003). Na temelju zakona osnovana je komisija koja je tijekom mandata trebala rješavati zahtjeve za naknadom štete.

---

* Europski sud donio je dana 22. prosinca 2005. godine presudu o meritumu, a dana 7. prosinca 2006. godine odluku o pravičnoj naknadi, čime je postupak završen.

Dana 22. prosinca 2005. godine vlasti TRNC-a usvojile su „Zakon o naknadi, odšteti i povratu nekretnina“ (zakon broj 67/2005). Vlasti su naknadno donijele i „Zakon za provedbu Zakona broj 67/2005“ koji je stupio na snagu 20. ožujka 2006. godine. U skladu s navedenim zakonom osnovana je Komisija čija je dužnost bila odlučivanje o zahtjevima za naknadu.

Plan Ujedinjenih naroda za ponovno ujedinjenje Cipra (Osnovni sporazum – sporazumni plan ili „Annanov plan“) stavljen je dana 24. travnja 2004. na glasovanje u Cipru. Glasovanje je provedeno sa dva odvojena referenduma, jedan je proveden u grčko – ciparskoj a drugi u tursko – ciparskoj zajednici. Kako je plan odbijen u grčko – ciparskoj zajednici, nije stupio na snagu.

PRIGOVORI

Podnositeljica se žalila na kontinuiranu povredu njenog prava na dom na temelju članka 8. Konvencije i članka 1. Protokola broj 1. (pravo na mirno uživanje vlasništva), budući da je od kolovoza 1974. godine spriječena uživati pravo svog vlasništva i pravo na dom. Podnositeljica također navodi da joj je turska vojska onemogućila pristup i uživanje njene nekretnine zbog toga što je grkopравoslavne vjere, podrijetlom grko-cipranka. Podnositeljica se poziva na članak 14. Konvencije (zabrana diskriminacije).

ODLUKA SUDA

Članak 8.

Sud primjećuje da se situacija podnositeljice razlikuje od situacije u predmetu *Loizidou v. Turske* (presuda od 18. prosinca 1996. godine) budući da, za razliku od gđe. Loizidou, podnositeljica je stvarno živjela u Famagsti. Od 1974. godine nije imala pristup svom domu.

Sud zaključuje, kao što je presudio i u *Cipar v. Turske* (presuda od 10. svibnja 2001. godine), da potpuno nepriznavanje prava podnositeljici, grčko – ciparskoj raseljenoj osobi, u odnosu na njen dom u sjevernom Cipru predstavlja kontinuiranu povredu članka 8.

Članak 1. Protokola br. 1.

Sud napominje da je turska Vlada nastavila provoditi vojnu kontrolu nad sjevernim Ciprom te činjenica da je grčko – ciparska zajednica odbila „Annanov plan“ nije imala za pravnu posljedicu prestanak kontinuirane povrede prava raseljenih osoba.

Sud nadalje nalazi da se podnositeljica još uvijek treba smatrati pravnim vlasnikom njene nekretnine.

Sud nema razloga napustiti stajalište zauzeto u prethodnim predmetima, posebice u predmetu *Loizidou v. Turske*: „ Kao posljedica činjenice da je podnositeljici onemogućen pristup nekretnini od 1974. godine, ona je zapravo izgubila svu kontrolu, kao i svaku mogućnost da upotrebljava i uživa svoje vlasništvo. Kontinuirano onemogućavanje pristupa stoga, mora biti tretirano kao miješanje u podnositeljici pravo na temelju članka 1. Protokola broj 1. (...) Nije (...) objašnjeno kako potreba da se osigura smještaj iseljenim tursko – ciparskim izbjeglicama u godinama koje su slijedile nakon turske invazije otoka 1974. godine može opravdati potpunu negaciju podnositeljicih vlasničkih prava u obliku potpunog i kontinuiranog onemogućavanja pristupa i provođenja izvlaštenja bez dodjeljivanja naknade. Također, niti se može činjenica da su vlasnička prava bila predmet međusobnih pregovora obju zajednica u Cipru, dati opravdanje za ovu situaciju na temelju Konvencije“.

Prema tome, Sud zaključuje da je došlo do kontinuirane povrede članka 1. Protokola broj 1. u svjetlu činjenice da je podnositeljici onemogućen pristup, kontrola, uporaba i uživanje njenog vlasništva i nije dana nikakva naknada za miješanje u njena vlasnička prava.

Članka 14.

Sud nalazi, u svjetlu presude velikog vijeća u predmetu *Cipar protiv Turske*, da je, sukladno okolnostima predmeta, podnositeljčin zahtjev na temelju članka 14. obuhvatio iste prigovore, premda prikazane iz drugog kuta, kao one navedene u vezi sa člankom 8. Konvencije i člankom 1. Protokolom broj 1. Budući da je Sud već utvrdio povrede tih članaka, Sud smatra da nije potrebno razmatrati je li došlo do povrede članka 14. u vezi sa člankom 8. i člankom 1. Protokola broj 1. a vezano uz navodni diskriminatorski tretman grko-ciprana koji nisu nastanjeni u sjevernom Cipru u odnosu na njihovo pravo na mirno uživanje vlasništva.

Članak 46.

Neizbježno je, prema nalazima Suda, da povrede podnositeljčinih prava zajamčenih člankom 8. i člankom 1. Protokolom broj 1. koji potječu iz širokog spektra problema koji utječu na veliki broj ljudi, npr. neopravdano ometanje podnositeljčinog „prava na dom“ i „prava na mirno uživanje vlasništva“ koje je pitanje politike i prakse u „Turskoj Republici Sjeverni Cipar“. Štoviše, Sud nije mogao ignorirati činjenicu da trenutno ima već negdje oko 1.400 vlasničkih predmeta pred Sudom koje su pokrenuli pretežito grko-ciprani protiv Turske.

Sud smatra da Turska treba uvesti pravni lijek koji će osigurati, u odnosu na povrede Konvencije utvrđene presudom, naknadu štete u odnosu na podnositeljicu te koji će biti primjenjiv na sve slične predmete koji se trenutno vode pred Sudom, u skladu sa principima zaštite prava na temelju članka 8. i članka 1. Protokola broj 1. Takav pravni lijek treba biti dostupan u roku tri mjeseca a naknada štete treba uslijediti u roku tri mjeseca nakon toga.

Članak 41.

Što se tiče pravične naknade Europski sud je dana 7. prosinca 2006. godine jednoglasno donio odluku kojom podnositeljici dosuđuje iznos od 800.000,00 EUR na ime materijalne štete, 50.000,00 EUR na ime nematerijalne štete te 35.000,00 EUR na ime troškova i izdataka.

Sud je pozdravio korake koje je poduzela turska Vlada kako bi osigurala naknadu štete zbog povrede prava podnositeljice osigurane Konvencijom kao i u svim sličnim slučajevima koji se trenutno vode pred njenim tijelima. Sud navodi da nova naknada i sustav obeštećenja, u stvari, imaju u vidu odluku Suda o dopuštenosti donesenu 14. ožujka 2005. godine i presudu donesenu 22. prosinca 2005. godine.

Sud je istaknuo da se stranke u navedenom slučaju nisu uspjele nagoditi o pravičnoj naknadi, što bi omogućilo Sud da se pozove na relevantna pitanja koja se tiču učinkovitosti ravnog lijeka u pitanju. Sud je ocijenio da ne može prihvatiti argument Vlade da se podnositeljica sa zahtjevom za naknadu štete trebala javiti novoj Komisiji, nakon što je Sud donio odluku o biti spora. Stoga je odredio naknadu na koju je podnositeljica ovlaštena na temelju gubitaka koje je pretrpjela zbog nemogućnosti pristupa i gubitka kontrole, uporabe i uživanja vlasništva te joj dodijelio naknadu na temelju članka 41. Konvencije.